

XVI Zjazd Katedr oraz Zakładów Prawa Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

W dniach 19 – 21 września 2007 r. odbył się w Gdańsku XVI Zjazd Katedr oraz Zakładów Prawa Pracy i Ubezpieczeń Społecznych poświęcony problemom kodyfikacji prawa pracy oraz wybranym zagadnieniom zabezpieczenia społecznego. Jego organizatorem była Katedra Prawa Pracy Uniwersytetu Gdańskiego.

W Zjeździe, obok naukowców reprezentujących liczne ośrodki akademickie i naukowe, udział wzięli także przedstawiciele sądownictwa oraz instytucji zajmujących się w swojej działalności problematyką prawa pracy i zabezpieczenia społecznego takich jak Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Państwowa Inspekcja Pracy, związki zawodowe i wydawnictwa prawnicze. Gościem Zjazdu był Przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” Janusz Śniadek.

Referaty wygłoszone w trakcie Zjazdu dotyczyły przede wszystkim założeń nowych kodyfikacji prawa pracy. Komisja Kodyfikacyjna Prawa Pracy przedstawiła rządowi projekty kodeksu pracy oraz zbiorowego kodeksu pracy we wrześniu 2006 r. do najtrudniejszych zadań, z którymi musiała zmierzyć się Komisja należał problem rozdziału materii pomiędzy projekty obu regulacji. Dotyczyło to głównie problematyki źródeł prawa pracy, uprawnień związków zawodowych w indywidualnych sprawach pracowniczych, czy transferu zakładu pracy

z nowego pracodawcę. Komisja uznała również, że przedmiotem regulacji Kodeksu pracy powinna być również ochrona pracy wykonywanej na podstawie umów cywilnoprawnych, która ze względu na sytuację ekonomiczną jej wykonawcy lub swoje cechy zbliża się do pracy wykonywanej w ramach stosunku pracy. Zaproponowano, aby zrezygnować z instytucji powołania i wyboru, jako aktów rodzących bezpośrednio stosunek pracy. Podstawę nawiązania stosunku pracy stanowić będą jedynie umowa o pracę oraz mianowanie. Umowy o pracę dzieląc będą się na typowe i nietypowe) oraz rodzaje (np. umowa o telepracę).

W referatach poświęconych zbiorowym stosunkom pracy rozważano perspektywy rozwoju związkowych i pozazwiązkowych form reprezentacji pracowników. Podkreślano, że zmiany zachodzące na rynku pracy takie jak rozwój nietypowych form wykonywania pracy, globalizacja, czy migracja zarobkowa przyczyniły się do kryzysu ruchu związkowego. Jest to tendencja ogólnosiwiatowa. W Polsce stopień uzwiązkowienia wynosi ok. 14 proc. Jednocześnie wielu pracowników, szczególnie zatrudnionych w niewielkich firmach prowadzonych przez prywatnych przedsiębiorców, jest pozbawionych reprezentacji. Pod wpływem prawa wspólnotowego powstają nowe formy przedstawicielstwa pracowniczego (rady pracowników, europejskie rady zakładowe). Powstaje pytanie, czy przepisy

prawa pracy powinny sprzyjać rozwojowi ruchu związkowego w Polsce, czy też może należy promować pozazwiązkowe formy reprezentacji praw i interesów pracowniczych? W dyskusji przeważał pogląd, iż jedynie silne związki zawodowe zapewniają pracownikom autentyczną i profesjonalną ochronę ich interesów. Jest to szczególnie widoczne w przypadkach prywatyzacji zakładów pracy, czy w razie prowadzenia sporu zbiorowego.

Wszyscy referenci podkreślali, że projekty obu kodeksów pracy zostały już przygotowane przez Komisję Kodyfikacyjną, a dalszy ich los zależy od woli rządu i parlamentu.

Zabierając głos w dyskusji Janusz Śniadek stwierdził, że największym sojusznikiem związków zawodowych w walce o przestrzeganie prawa pracy staje się obecnie sytuacja na rynku pracy. Rynek pracy momentalnie weryfikuje rozwiązania prawne z zakresu prawa pracy. Problemem polskiego rynku pracy staje się ucieczka od stosunku pracy, a w szczególności od stałego zatrudnienia. Plagą polskiego rynku pracy jest nieuczciwe samo zatrudnienie. Należy odkłamać pojęcie elastyczności zatrudnienia. W Polsce kodeks pracy został już zliberalizowany w 2002 r. i nie ma obecnie przyzwolenia społecznego na dalsze uelastycznianie prawa pracy. Badania statystyczne wskazują na to, że jedynie bezpieczeństwo zatrudnienia może zagwarantować wzrost wydajności pracy. □

Powrót przeglądów układów zbiorowych

W ramach realizacji Uchwały Komisji Krajowej nr 1/2007 w sprawie harmonogramu działań na kadencję 2006-10 r. Dział Branżowo-Konsultacyjny Biura Ekspertkiego KK NSZZ „Solidarność” oraz Sekretariat Metalowców NSZZ „Solidarność” postanowili podjąć starania na rzecz wznowienia corocznych przeglądów układów zbiorowych pracy. Inicjatywa ta, realizowana w latach 1997-2001, cieszyła się żywym zainteresowaniem środowisk związanych z ideą dialogu autonomicznego. Była także platformą dyskusji między związkowcami, pracodawcami i ekspertami nad przyszłością rokowań zbiorowych w Polsce.

Punktem wyjścia do planowanej na wiosnę przyszłego roku konferencji będzie debata podczas roboczego seminarium, które zorganizowane zostanie 25 października br. w Warszawie w Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog”. W seminarium przewidziano udział ok. 70 osób. □

Nie będzie ustawy rodzinnej

Z „ustawy rodzinnej” została jedynie ulga podatkowa umożliwiające odliczenie od podatku 1145 zł za każde dziecko.

Tak zwana „ustawa rodzinna”, na którą składały się m.in. projekty zmian kodeksu pracy, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, o systemie ubezpieczeń społecznych, o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (druk sejmowy numer 2132) była w toku procedur legislacyjnych. Jednak w związku z parlamentarną zasadą „nie kontynuacji” – projekt zostanie wycofany z prac parlamentarnych z końcem kadencji obecnego parlamentu.

Z „ustawy rodzinnej” zostało jedynie zwiększenie ulgi rodzinnej w podatku dochodowym od osób fizycznych, uchwalone 5 września br. odrębną ustawą, którą Prezydent RP podpisał 4 października 2007 r. Ulga ta wejdzie w życie 1 stycznia 2008 r. □

C Y T A T

W przypadku, gdy pracownik nie może odpocząć pomiędzy zakończeniem jednego dnia pracy, a rozpoczęciem drugiego zagwarantowanych w Kodeksie pracy 11 godzin, to pracodawca powinien skrócić ten następny dzień pracy, ale zapłacić jak za osiem godzin pracy.

16 października 2007 r. w Sopocie odbyła się Konferencja „Zdrowa Firma – od zdrowia, energii i dobrego samopoczucia pracowników do lepszych efektów firmy” zorganizowana przez Medicover we współpracy z Harvard Business Review oraz Kinnarps.

W pierwszej części spotkania dr nauk medycznych Piotr Soszyński przedstawił argumenty, dla których firmom opłaca się inwestować w zdrowie pracowników.

W warunkach, kiedy niedyspozycja, choroba lub odejście z pracy powodują spadek wydajności i konkurencyjności przedsiębiorstwa, troska o zdrowie pracowników przestaje być dla firmy luksusem, a staje się koniecznością. Choć pracownicy odgrywają coraz ważniejszą rolę w sukcesie firm, warunki pracy nie poprawiają się. Rośnie zwłaszcza presja psychologiczna i społeczna odczuwana przez ludzi. Według badań Fundacji Europejskiej już niemal 70 proc. osób w Europie odczuwa presję na osiąganie jak najwyższego tempa pracy. Dyskomfort pracowników pogłębiają zmiany w organizacji pracy, spowodowane procesem modernizacji i globalizacji. Upowszechnianie takich rozwiązań jak outsourcing czy samozatrudnienie, zwiększa presję odczuwaną przez pracowników, skłania ich do pracy w domu lub powoduje wydłużanie czasu spędzanego w firmie.

Presji na rzecz osiągnięcia odpowiedniego wyniku i zwiększenia tempa towarzyszą niekorzystne zmiany fizycznych warunków pracy – Co trzeci pracujący Europejczyk skarży się na bóle pleców lub dotkliwe skutki stresu, a co czwarty odczuwa ból w szyi i ramion lub ogólne przemęczenie.

Główny Urząd Statystyczny przewiduje, że w ciągu najbliższych 25 lat liczba mieszkańców Polski zmniejszy się z ponad 38 mln obecnie – do 35,7 mln w 2030 r. Rola i znaczenie starszych wiekiem pracowników będą nieuchronnie rosły. Firmy nie będą już zainteresowane rezygnacją z doświadczonych pracowników i będą starały się wykorzystać ich wiedzę i umiejętności także po osiągnięciu przez pracownika wieku emerytalnego. W rezultacie ludzie będą pracować i będą ważni dla firm tak długo, jak długo pozwolą im na to zdrowie i zapał, bez względu na datę urodzenia. Postęp techniczny, wzrost zachorowalności, starzenie się społeczeństwa, rosnące ceny są przyczyną wzrostu kosztów leczenia.

Taniej u notariusza

Od 27 października obowiązują niższe o połowę stawki za czynności notarialne. Nowe przepisy obniżają m.in. opłaty związane z nabyciem mieszkania czy nieruchomości oraz poświadczeniem własnoręczności podpisu. Wzrastają natomiast stawki za „pracochłonne czynności”, np. pełnomocnictwo do dokonania więcej niż jednej czynności

Wzrost kosztów utrzymania zdrowia ponoszonych przez pracowników nie może być obojętny dla firm.

Podczas, gdy firmy świetnie zdają sobie sprawę z ekonomicznych skutków absencji pracowników, większość menadżerów wciąż nie dostrzega wagi problemu „nieefektywnej obecności w pracy...”. Dochodzi do niej wówczas, gdy pracownicy, co prawda są obecni w pracy, ale z powodu choroby lub dolegliwości zdrowotnych ich efektywność jest bardzo zmniejszona. Zjawisko jest powszechne i mało, kto pozostaje w domu z powodu przeziębienia, bólu pleców, alergii, bólu głowy lub depresji. Tymczasem efektywność pracownika z powodu tych dolegliwości jest znacznie ograniczona. Fakt zmniejszenia liczby zwolnień w stosunku do 1990 roku w dużej mierze nie oznacza znacznie lepszego zdrowia pracowników, lecz raczej stanowi odzwierciedlenie strachu przed utratą stanowiska, złe rozumianej obowiązkowości i przychodzenia do pracy mimo choroby.

Wykorzystanie zarządzania zdrowiem w celu zwiększenia efektywności firmy i wzrostu jej konkurencyjności wymaga nowego podejścia do zarządzania zdrowiem pracowników.

Ograniczenie się do tradycyjnego rozumienia medycyny pracy jako formalnego obowiązku wynikającego z przepisów prawa, czy jedynie przestrzeganie podstawowych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP) nie wystarczy już do sprostanania współczesnym wyzwaniom w dziedzinie zarządzania zdrowiem pracowników. Dane pochodzące ze Stanów Zjednoczonych wskazują, że 1 dolar zainwestowany w program promocji zdrowia przynosi pracodawcom 3-6 dolarów oszczędności w ciągu 2-3 lat.

Obecnie szeroko zakrojone działania edukacyjne prowadzi Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy w Bilbao, która rozpoczęła akcję pt. „Inicjatywa na rzecz Zdrowego Miejsca Pracy”. Raport Europejskiej Sieci Promocji Zdrowia w Miejscu Pracy przedstawia szereg argumentów na rzecz wdrażania programów prozdrowotnych, a także sposoby oceny ich skuteczności wraz z konkretnymi przykładami z Europy.

Źródło: Suplement promocyjny do Harvard Business Review Polska ZDROWA FIRMA: jak zdrowie pracowników przyczynia się do sukcesu firmy.

prawnej czy sporządzenia skomplikowanego testamentu. Ulgi nie obejmują prawa do nabycia lokali na rynku pierwotnym od spółek deweloperskich. W rozporządzeniu jest przepis dotyczący sporządzenia umowy zawieranej na podstawie art. 9 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali. Notariusz w tym przypadku pobierze połowę taksy.

- 1. Dz. U. Nr 170, poz. 1196** rozporządzenie z dnia 13.09.2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wysokości procentu składki wnoszonej przez zakłady ubezpieczeń na rzecz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego oraz terminów uiszczania tej składki.
- 2. Dz. U. Nr 171, poz. 1209** rozporządzenie z dnia 11.09.2007 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2008 r.
- 3. Dz. U. Nr 175, poz. 1225** rozporządzenie z dnia 11.09.2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad wynagradzania pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej zatrudnionych w urzędach administracji rządowej i pracowników innych jednostek.
- 4. Dz. U. Nr 176, poz. 1237** ustawa z dnia 06.07.2007 r. zmieniająca ustawę o zawodach pielęgniarstwa i położnej oraz niektóre inne ustawy.
- 5. Dz. U. Nr 176, poz. 1239** ustawa z dnia 24.08.2007 r. zmieniająca ustawę – Kodeks pracy.
- 6. Dz. U. Nr 176, poz. 1240** ustawa z dnia 24.08.2007 r. zmieniająca ustawę o zakładach opieki zdrowotnej oraz ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym.
- 7. Dz. U. Nr 176, poz. 1241** ustawa z dnia 24.08.2007 r. zmieniająca ustawę o rencie socjalnej.
- 8. Dz. U. Nr 176, poz. 1243** ustawa z dnia 24.08.2007 r. zmieniająca ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz zmianie niektórych innych ustaw.
- 9. Dz. U. Nr 178, poz. 1264** rozporządzenie z dnia 11.09.2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie badań psychologicznych kierowców i osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami oraz wykonujących pracę na stanowisku kierowcy.
- 10. Dz. U. Nr 181, poz. 1288** ustawa z dnia 24.08.2007 r. zmieniająca ustawę – Kodeks pracy oraz niektóre inne ustawy.
- 11. Dz. U. Nr 181, poz. 1290** ustawa z dnia 05.09.2007 r. zmieniająca ustawę o przekazaniu środków finansowych świadczeniodawcom na wzrost wynagrodzeń oraz ustawę o zakładach opieki zdrowotnej.
- 12. Dz. U. Nr 181, poz. 1292** ustawa z dnia 07.09.2007 r. zmieniająca ustawę o systemie oświaty.
- 13. Dz. U. Nr 182, poz. 1301** rozporządzenie z dnia 24.09.2007 r. w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od niektórych dochodów podatników podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych.
- 14. Dz. U. Nr 185, poz. 1315** rozporządzenie z dnia 28.09.2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla niektórych pracowników cywilnych więziennictwa.
- 15. Dz. U. Nr 185, poz. 1317** rozporządzenie z dnia 02.10.2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych,
- 16. Dz. U. Nr 185, poz. 1318** rozporządzenie z dnia 02.10.2007 r. w sprawach udzielania pomocy na szkolenia w ramach regionalnych programów operacyjnych.